

Φεύγει ή μένει ο Κ. Σημίτης;

Η μυστική σύσκεψη στο Μαξίμου για τον εκλογικό νόμο, ο αδύναμος κρίκος της οικονομίας, η ευρωπαϊκή παρέα του πρωθυπουργού και οι ανομολόγητοι πόθοι του Κώστα Καραμανλή και Γιώργου Παπανδρέου

Ηταν λίγες μέρες πριν ο Κ. Σημίτης αναχωρήσει για Πάσα στο Καρακώρι Ηλείας, όταν ένα βράδυ άρχισαν να καταφθάνουν στο Μέγαρο Μαξίμου μια σειρά εκλεκτά προσκεκλημένοι του πρωθυπουργού. Εκτός από τον Κ. Σημίτη, τον Ν. Θέμελη και τον Σωκρ. Κοσμίδη, α' αυτή τη βραδινή και μυστική σύσκεψη συμμετείχαν

ο Κ. Λαλιώτης, ο Κ. Σκανδαλίδης, ο Παρ. Αυγερινός, όλοι ειδήμονες περί τα εκλογικά. Με τη βοήθεια εταιρείας δημοσκοπήσεων, και συγκεκριμένα συνεργάτη γνωστού εκλογολόγου και πολιτικού αναλυτή, η παρέα άρχισε να συζητά υποθέσεις εργασίας για το εκλογικό μέλλον του ΠΑΣΟΚ. Δημοσκοπήσεις, πιθανά εκλογικά αποτελέσματα, αλλαγή του εκλογικού νόμου τέθηκαν στο μικροσκόπιο. Ο προβληματισμός μετετράπη σταδιακά σε ανησυχία, καθώς άπαντες διαπίστωσαν το αδιέξοδο που υπήρχε στην αλλαγή του πολιτικού σκηνικού μέσα από νομοθετικές πρωτοβουλίες. Οι αναλύσεις των δημοσκοπήσεων δεν έδιναν απλώς μεγάλη διαφορά μεταξύ Ν.Δ. και ΠΑΣΟΚ, αλλά έφταναν και σε εφιαλτικά νούμερα. Εκτιμήθηκε ότι η Ν.Δ. δεν αποκλείεται να προσεγγίσει ακόμη και το 50% και να κερδίσει 180 βουλευτές!!! Και μόνον η διαπίστωση ότι δεν είναι εξωπραγματική η πιθανότητα αντίστροφης επανάληψης του 1981, λογικό ήταν η ομηγύρι να μελαγχολήσει. Μετά από αρκετή συζήτηση, απορρίφθηκε και η πρόταση να αλλάξει το όριο εισόδου των κομμάτων στη Βουλή και από 3% να γίνει 5%. Μια τέτοια ρύθμιση όχι μόνον δεν θα εξασφάλιζε στο ΠΑΣΟΚ 120 βουλευτές, αλλά υπήρχε ο κίνδυνος το ΚΚΕ και ο ΣΥΝ να φθάσουν ή και να ξεπεράσουν -ως αντίδραση στα εκλογομαγειρέματα- το 6%. Εκτός από την αντίδραση των κομμάτων της Αριστεράς, εκτιμήθηκε ότι δεν θα εξασφαλιστεί και η συναίνεση της Ν.Δ. που απαιτείται προκειμένου να ισχύσει η αλλαγή του εκλογικού νόμου στις ερχόμενες βουλευτικές εκλογές.

Η κατάληξη των εκλογικών περιφερειών με την αιτιολογία της απλής διοικητικής μεταρρύθμισης, όπως προπαγανδίζεται από τον καθ' ύλην αρμόδιο υπ. Ο Κ. Σκανδαλίδης, δύσκολα επίσης θα επέφερε τα αναγκαία -για τη «μη στρατηγική ήττα»- εκλογικά αποτελέσματα στο ΠΑΣΟΚ.

Η σύσκεψη μπορεί να έληξε άδοξα, αλλά σίγουρα ήταν ιδιαίτερα χρήσιμη για τον Κ. Σημίτη, αφού, έχοντας πλήρη γνώση των δεδομένων, θα μπορούσε να συζητήσει τις ημέρες των διακοπών του Πάσχα εκ βαθέων με τον αδελφό του Σπύρο, τη σύζυγο του Δάφνη και τον επιστήθιο φίλο του Χρήστο Ροζάκη για το τι πρέπει να πράξει. Όπερ και έκανε. Μόνο που η αναβολή των οριστικών αποφάσεων για μετά τη λήξη της ελληνικής προεδρίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση κατέδειξε ότι -και ύστερα από αυτές τις συζητήσεις- το τοπίο παραμένει θολό. Και δεν είναι σίγουρο ότι η τακτική της αγοράς πολιτικού χρόνου που επελέγη είναι η ορθότερη. Βέβαια, υπάρχει πάντα η δυνατότητα φυγής προς τα... έξω (και όχι προς τα εμπρός). Αλλά και αυτή δεν είναι σίγουρο ότι μπορεί να διασφαλιστεί μέχρι τα τέλη Ιουνίου.

Η νάρκη της οικονομίας

Πολλά γράφονται και ακούγονται για την πολιτική κρίση που ταλανίζει την κυβέρνηση, όμως αυτό που θα καθορίσει τις πολιτικές εξελίξεις, και κατ' επέκταση τις αποφάσεις του πρωθυπουργού, είναι η οικονομία. Καθημερινά οι αρμόδιοι διαπιστώνουν ότι η μεγάλη νάρκη στο κυβερνητικό έργο είναι η υποχώρηση της πραγματικής οικονομίας. Παρά τα όποια αισιόδοξα μηνύματα θέλει να εκπέμψει ο Ν. Χριστοδουλάκης, εντούτοις γνωρίζει ότι μετά το καλοκαίρι τα πράγματα θα είναι ιδιαίτερα δύσκολα. Σε παρακβερνητική σύσκεψη υψηλόβαθμων κομματικών στελεχών διαπιστώθηκε με τρόπο η προοπτική ραγδαίας αύξησης της ανεργίας, που τον Οκτώβριο

μπορεί να πυροδοτήσει κύμα κινητοποιήσεων και απεργιών. Στην ίδια σύσκεψη πρώην υπουργός που γνωρίζει άριστα τα οικονομικά πράγματα της χώρας, ενημέρωσε εν ειδή καταλόγους τους συντρόφους του για τα προβλήματα. Συγκεκριμένα, ανέφερε: «Υπάρχουν ανυπαρξία επενδύσεων, υπέρμετρη διάγκωση του χρέους (ξεπερνά κατά πολύ το «επίσημο» 106% του ΑΕΠ), πτώση βιομηχανικής παραγωγής, έλλειψη ανταγωνιστικότητας, εκρηκτικά δημοσιονομικά ελλείμματα, υπερβολική καθυστέρηση στη διάθεση των κονδυλίων του Γ' ΚΠΣ, αύξηση ανεργίας, διόγκωση δαπανών, μείωση εσόδων, δεν μπορώ να καταλάβω πώς ο Νίκος (Χριστοδουλάκης) μπορεί να καταρτίσει το Νοέμβριο προϋπολογισμό». Σχεδόν όλοι συμφώνησαν ότι «στο ναρκωτικό της οικονομίας δύσκολα μπορεί να βαδίσει ο Κώστας (Σημίτης), και γι' αυτό δεν αποκλείεται να επισπεύσει τις εξελίξεις προκηρύσσοντας πρώτες εκλογές, ή να «αποδράσει» στις Βρυξέλλες».

Στραπάτσο ή υστεροφημία;

Ο πρωθυπουργός, πιστεύουν στη Ρηγίλλης, θα κληθεί να επιλέξει ανάμεσα στο πολιτικό του στραπατσόρισμα και την υστεροφημία του. Οι συνεργάτες του Κ. Καραμανλή, αλλά και ο ίδιος ο αρχηγός της συστηρητικής παράταξης, πιστεύουν ότι ο Κ. Σημίτης εξήγγειλε εμμέσως ανασηματισμό στα

τέλη Ιουνίου προκειμένου να τους αποκοιμίσει. «Η εξαγγελία του ανασηματισμού έγινε για να καλύψει τη διενέργεια εκλογών τον Οκτώβριο», διαπίστωσαν εν σώματι οι ρηγιλλάριοι. Κορυφαίο στέλεχος και από τα πλέον επώνυμα της Ν.Δ. πιστεύει ότι «ο Σημίτης μπορεί να είναι πολιτικός μας αντίπαλος, εντούτοις έχει καταγράψει σημαντικές

επιτυχίες τις οποίες δεν θα ήθελε να απαλοτισώσει με μια εκλογική πανώλεθρία. Θα προτιμήσει να μείνει στην Ιστορία ως ο άνθρωπος που έβαλε τη χώρα στην ΟΝΕ και τη ζώνη του ευρώ, που νίκησε τη 17 Νοέμβρη και την τρομοκρατία, που υπήρξε η διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την είσοδο της Κύπρου σ' αυτήν και που έφερε ημερία στις ελληνοτουρκικές σχέσεις. Θα μελετήσει τις δημοσκοπήσεις του Ιουνίου και αν δει ότι δεν τον συμφέρουν -που δεν θα τον συμφέρουν-, θα αφήσει να παρέλθει το δίμηνο Ιουλίου -Αυγούστου και το Σεπτέμβριο στη ΔΕΘ δεν αποκλείεται να εξαγγείλει εκλογές για τον Οκτώβριο προκειμένου να προλάβει την κοινωνική αναταραχή που θα υπάρξει και την οποία πρέπει και εμείς να προετοιμάσουμε. Βέβαια, αν δεν ότι το σχέδιο (να χάσει με μικρό ποσοστό τις εκλογές) δεν του βγαίνει, δεν αποκλείεται να τα «βροντήξει» και να αφήσει για τον Γ. Παπανδρέου την... καυτή πατάτα». Οι συνομιλητές συμφώνησαν μαζί του, αν και ορισμένοι είχαν την άποψη ότι «το ΠΑΣΟΚ είναι σκληρός καθεστωτικός μηχανισμός και δεν θα παραδώσει τα όπλα αμαχητί. Θα βάλει μπροστά το «παρακράτος», ενώ θα προμοτώσει το ΛΑΟΣ του Γ. Καρατζαφέρη και οτιδήποτε άλλο (αποκαλύπτει Γ. Κύρτσου, διαισίνδευση δικών μας στελεχών με μεγαλοεπιχειρηματία και εμπλοκή σε χρηματιστηριακά παιχνίδια) μπορεί να πλήξει την παράταξη μας».

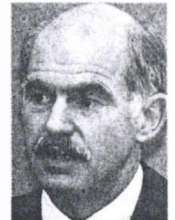
Το οικογενειακό συμβούλιο

Το τι θα πράξει ο πρωθυπουργός, αν δηλαδή θα κάνει ανασηματισμό, πρόωρες εκλογές, ανασύνθεση Εκτελεστικού Γραφείου, έκτακτο συνέδριο, αν θα υποθέσει τις προτάσεις Κοσμίδη και άλλων μαξιμιλιανών για κάτι «πόλυ μεγάλο», που ουδέως όμως μπορεί να περιγράψει, ή αν θα παραιτηθεί, ουδείς το γνωρίζει. Ο Κ. Σημίτης θα λάβει τις αποφάσεις του σε στενό οικογενειακό κύκλο σε δέκα ημέρες. Στην α-

πόφασή του λέγεται ότι θα βαρύνει και το γεγονός ότι η παρέα του είναι ήδη στην Ευρώπη. Ο αδελφός του Σπύρος προτίμαται μιας πανόσχρης επιτροπής του γερμανικού κράτους για την πληροφορική, τη γενετική και τη βιοηθική. Οι επιστήθιο φίλοι του Χρήστος Ροζάκης και Νικήφορος Διαμαντούρος βρίσκονται εκτός Ελλάδος, ο μεν πρώτος στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, ο δε δεύτερος εξελέγη στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Πολίτη. Το πιθανότερο είναι, λένε οι γνωρίζοντες την ψυχολογία αυτής της παρέας, να του πουν: «Κώστα, παράτησε τα και έλα στην Ευρώπη. Ο κύκλος σου στην Ελλάδα έκλεισε. Έγινες επτά χρόνια πρωθυπουργός, τώρα έλα στην Ευρώπη όπου είμαστε κι εμείς». Μ' αυτό λέγεται ότι μπορεί να συμφωνήσει και η σύζυγος του Δάφνη. Η παρέα του εσωτερικού, μετά την Ελλάδα, μπορεί να κατακτίσει και την Ευρώπη. Άλλωστε, τα χρόνια περνούν και τα ταξίδια είναι πάντα μια ενδιαφέρουσα πρόκληση. Εκτός από αυτόν το στενό οικογενειακό κύκλο, ο Κ. Σημίτης θα συζητήσει το τι θα πράξει και με δύο άλλα μέλη της «οικογενείας», τους θεωρούμενους και... μισοτικούς Ν. Θέμελη και Σωκρ. Κοσμίδη. Τα υψηλόβαθμα στελέχη του ΠΑΣΟΚ που γνωρίζουν αυτή την κατάσταση έχουν ήδη αρχίσει να κάνουν λόγο για «την ύστερη φάση του Ανδρέα (Παπανδρέου) στην οποία εισέρχεται και ο Σημίτης». Φαίνεται ότι είναι στη μοίρα των μεγάλων πολιτικών (και ο Κ. Σημίτης είναι μεγάλος εκ του γεγονότος και μόνον ότι είναι επί επτά χρόνια πρωθυπουργός) στα δυσμάς του πολιτικού τους βίου να αποστρέφονται τα θεσμικά όργανα της κυβέρνησης και του κόμματος και να λαμβάνουν τις αποφάσεις σε στενό οικογενειακό κύκλο. Όπως βέβαια επιστημαίνονται παλαιός και εξέχων κοινοβουλευτικός άνδρας, «το οικογενειακό περιβάλλον του Ανδρέα ήταν τουλάχιστον ΠΑΣΟΚικό, ενώ το αντίστοιχο του Σημίτη αποστρέφεται το ΠΑΣΟΚ». Ο κύκλος των εμπιστευτικών συζητήσεων του πρωθυπουργού θα ολοκληρωθεί με τους λεγόμενους «μεγάλους αυλάρχες» του εκσυγχρονισμού. Οι υπουργοί Ν. Χριστοδουλάκης, Μιχ. Χρυσόστομος, Χρ. Βερελής και Δ. Ρέππας περιλαμβάνονται σ' αυτό τον κύκλο, μόνον που αυτοί έχουν ήδη ριζική «άγκυρα» και στον Γ. Παπανδρέου, καθώς ενδιαφέρονται πρωτίστως για το προσωπικό τους πολιτικό μέλλον.

Το «σπρώξιμο» του Γιώργου

Εκείνος που περισσότερο ακόμη και από τον ίδιο τον Κ. Σημίτη ενδιαφέρεται να «μεταναστεύσει» ο πρωθυπουργός στις Βρυξέλλες είναι ο Γ. Παπανδρέου, ο οποίος κάνει οτιδήποτε περνάει από το χέρι του για να τον... διευκολύνει. Ελπίζει «να υπάρξουν δύο θέσεις προέδρων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, μια για την Κομισιόν και μια για το Συμβούλιο, ώστε να χωρέσει στη μια από τις δύο ο Σημίτης». Ο υπουργός Εξωτερικών, παρά τα όσα περί του αντιθέτου διαδίδουν οι συνεργάτες του, επιθυμεί σφόδρα να διαδεχθεί τον Κ. Σημίτη στην

πρωθυπουργία επειδή γνωρίζει ότι στην περίπτωση που η προεδρία του ΠΑΣΟΚ παχθεί σε συνέδριο μετά από εκλογική ήττα, τα πράγματα δεν θα είναι τόσο εύκολα γι' αυτόν. «Ο Γιώργος (Παπανδρέου) θέλει να εκλεγεί πρωθυπουργός από την Κοινοβουλευτική Ομάδα και πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ από το έκτακτο συνέδριο που θα προκηρυχθεί. Οι ειλικρινείς θριαμβευτικές επικράτησής του θα δώσουν άλλον αέρα και δυναμική, που θα τονωθούν περαιτέρω με την ουσιαστική επανίδρυση του κόμματος και τον πολιτικό εκσυγχρονισμό του δημόσιου βίου που θα εξαγγείλει μέσα από τη διακήρυξη της... τετάρτης Σεπτέμβρη», εκμυστηρεύτηκε προ ημερών ο πλέον στενός συνεργάτης του Γ. Παπανδρέου σε ολιγαριθμη ομάδα φίλων του Γ. Παπανδρέου οι οποίοι τον επισκέφθηκαν για να συζητήσουν τα τεκταινόμενα.

Η «Αγία Τριάς» που απέμεινε πιστή

Ο κύκλος των χαμένων συνεργατών και ο περιορισμός των συνομιλητών

Με ταγές ρυθμούς και σε μια βροχή από κλιμακωτά επεισόδια που σταδιακά εκλείψαν, φθίνουν οι «στεναί» συνομιλητές του πρωθυπουργού, ιδιαίτερα μετά τις τελευταίες εξελίξεις που έχουν φέρει τη συνδυαστικότητα, για μία ακόμα φορά, στα επίσημα της πολιτικής ζωής. Οι Νίκος Θεώδωρος Κοσμίδης, ο επίσημος συμβούλων, και Νίκος Χριστοδουλάκης, Μέγας Χρυσόστομος, από υπουργούς, αποτακτών πλέον τα συνηθισμένα πυρήνια των ενδοκρατικών «κοιτινών» στον κ. Σημίτη προσέπον, με την προσθήκη ίσως και του Τηλέμαχου Χυτήρη ο οποίος μετά την απομάκρυνση του Γιώργου Παπανταίου από το Μέγιστο, έχει αναβιώσει την παρουσία του στο στενό πρωθυπουργικό περιβάλλον. Μετά δε τις αποστάσεις που πήρε ο κ. Σημίτης, μέσα των θελώσεων του Τ. Χυτήρη, από τις προτάσεις του Σ. Κοσμίδη για προοδευτικές αλλαγές στο πολιτικό σύστημα, ορισμένοι άκουσαν να εκτιμήσουν ότι προεβλήθη ακόμα ένας στον κύκλο των «χαμένων συνεργατών».

Μεταίωση αγένειας
Ωστόσο, αρκετά στο ΠΑΣΟΚ εκτιμούν ότι η εμφάνιση των «τριών» - Κοσμίδη, Χρυσόστομη, Χριστοδουλάκη - στην εκδήλωση του ΟΠΕΚ και ιδιαίτερα οι προτάσεις Κοσμίδη είχαν στόχο (κατά άλλους άμεσα) τη μετατόπιση της ατζέντας από τη συνδυαστικότητα και τις επιθέσεις Κοσμή, σε μια (ύψωση για τον «εκσυγχρονισμό» των προ-

Νίκος Κοσμίδης Ν. Χριστοδουλάκης Μ. Χρυσόστομος

δικτών. Οι εκτιμήσεις για το αν ο κ. Κοσμίδης είχε πραγματοποιήσει την πρωθυπουργό, αν ο κ. Σημίτης «έδωσε» το συνεργάτη του και για το κατά πόσο και ποιες από τις προτεινόμενες αλλαγές θα αποτελούσαν μέρος των προεκλογικών εγγυημάτων του ΠΑΣΟΚ κυριάρχησαν αυτομάτως εντός κι εκτός κυβέρνησης και κόμματος (Εκτός αν ισχυριζόταν ότι αυτό που υποστηρίζουν κάποιοι, ότι είναι και «άλλοι» που θέλουν να ανοίξει η ατζέντα των αλλαγών, και ο κ. Κοσμίδης «εξέβρασε» και αυτούς, «πιλώντας» προς αυτή την κατεύθυνση.)

Πλην όμως, άρχισαν άλλα πράγματα, εκ των άνω προεβλήθη, και μαζί με αυτά, πιθανώς, ένας νέος κύκλος εκκοσμίκευσης. Πολλοί βρήκαν αφορμή να βάλουν κατά του κ. Κοσμίδη και εμπόσως κατά του κ. Σημίτη. «Με ποια ιδιότητα λέει όσα λέει ο κ. Κοσμίδης... Γιατί τα είπε στον ΟΠΕΚ και δεν τα συζητάμε στα θεσμικά όργανα... «Πότε αποφασίσαμε να ανοίξει αυτή η συζήτηση». - Αυτά συζητούνται στην αρχή της τετραετίας και όχι λίγους μήνες πριν

από τις εκλογές» και άλλες παρεμφερές αιτιάσεις δημιουργήσαν ένα κλίμα που μπορεί να μετατοπίσει τη συζήτηση από τις «βίβλες» και τα χαρτοφυλάκια των στελεχών στον... «εκσυγχρονισμό», αλλά οποιδήποτε όχι με τον ιδανικό τρόπο.

Δεν θα πείσει

Πέραν τούτων, στη Χαριλάου Τρικούπη, αλλά και γενικότερα σε κόμμα και κυβέρνηση, θεωρούν ότι, όταν μετά από αυτά χρόνια «δικυβέρνησης Σημίτη», το ΠΑΣΟΚ επιδιώκει να κατέβει στις εκλογές με σχισμή, ήλλι, τον «εκσυγχρονισμό», οι πολίτες έχουν κάθε λόγο να θεωρούν ότι «κάτι δεν πάει καλά». Επίσης, οι αναφορές του Μ. Χρυσόστομη, στην διακήρυξη του ΟΠΕΚ, ότι το δίπλωμα «συντηρητική Δεξιά» προοδευτική Κεντροαριστερά» βασικά δεν ισχύει και ότι προοδευτικοί άνθρωποι υπάρχουν σε όλους τους χώρους, οξείβηθησαν από τον Κώστα Αλεξιάδη ως ευθείας βολές, με αποτέλεσμα να προηγηθεί «χαμηλό βαρομετρικό» από τη Χαριλάου.

■ Α. ΚΑΛΑΡΡΥΤΗΣ

Ερώτηση χτες στο press room προς τον κυβερνητικό εκπρόσωπο: «Ο κ. Κοσμίδης συνεχίζει να απολαμβάνει την εμπιστοσύνη του πρωθυπουργού;»

Απάντηση: «Όσοι παραμένουν στη θέση τους απολαμβάνουν την εμπιστοσύνη του πρωθυπουργού».

Τώρα, κάποιος που σχολίασε ότι απάντησε επί προσωπικού άδικο είχε;

«Σύντροφε υπουργέ, ιδού πού γράφω τις προτάσεις της κυβέρνησης για το ταμείο των δημοσίων υπαλλήλων»

Σοκράτης Κοσμίδης

• Γραμματέας του Υπουργικού Συμβουλίου

Οι οργανωτικές προτάσεις του για τη δομή και τη λειτουργία της κυβέρνησης και του κράτους, ακόμη και αν είναι ορθές - που δεν είναι - είναι εκτός τόπου και χρόνου. Μόνο για να επεξεργαστούν και να εφαρμοστούν χρειάζεται τουλάχιστον μια τριετία. Στην πολιτική το τάμινγκ πολλές φορές είναι το άλφα και το ωμέγα και ο

«Λούι ντε Φινές» της κυβέρνησης απέδειξε ότι δεν το διαθέτει. Ακόμη και επικοινωνιακό αποπροσανατολισμό να επιδίωκε, δεν τα κατάφερε. Δημιούργησε στον Κ. Σημίτη περισσότερα προβλήματα, ενώ αποδυναμώθηκε και ο ίδιος μετά την αποδοκιμασία Χυτήρη. Το χειρότερο όλων είναι ότι πλέον δεν μπορεί να καιαφύγει σε... φάρμακα για θεραπεία του προβλήματος.